

Sygn. akt *IV U 970/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Beata Bury

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 15 marca 2021 r. w R.

sprawy z wniosku W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 16/04/2019 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 16/04/2019 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni W. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 27 grudnia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala.

Sygn. akt *IV U 970/19*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 marca 2021 r.

Decyzją z dnia 16 kwietnia 2019 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 grudnia 2018 r., odmówił W. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu powyższego organ rentowy wskazał, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z 11 kwietnia 2019 r. wnioskodawczyni nie została uznana za osobę niezdolną do pracy.

W. W. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, kwestionując stanowisko w niej zawarte. Wskazała, że jest ono krzywdzące. Zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na wadliwej ocenie stanu jej zdrowia i przyjęciu, iż nie jest osobą niezdolną do pracy. Podkreślała, że liczne schorzenia, na które cierpi, w tym kręgosłupa, stawów biodrowych, stawów kolanowych powodują, że ma ogromne problemy z

poruszaniem się i nie jest w stanie wykonywać pracy. Schorzenia te mają przewlekły charakter, a procesy chorobowe stale postępują. Towarzyszy im znaczny ból. Wnosiła o zmianę zaskarżonej decyzji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi wnosił o oddalenie odwołania. Ponawiał twierdzenia zawarte w decyzji, podkreślając, że decyzja ma swoje uzasadnienie w dokonanych ustaleniach oraz w przepisach ustawy emerytalno – rentowej.

W piśmie z dnia 27 czerwca 2020 r., data wpływu – 1 lipca 2020 r., W. W. domagała się ustalenia, iż jest całkowicie niezdolna do pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. W. urodziła się (...) r. Posiada wykształcenie zawodowe - kucharz, zaś aktywność zawodową podejmowała na stanowiskach: kucharz, pomoc domowa, sprzątaczką, pracownik gospodarczy.

Wniosek o rentę złożony przez ww. w 2016 r. został rozpatrzony negatywnie. Odwołanie przez nią wniesione od decyzji odmownej ZUS zostało oddalone wyrokiem z 18 grudnia 2017 r. przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie sygn. akt IV U 336/17.

W dniu 27 grudnia 2018 r. W. W. złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 5 marca 2019 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, iż wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy do 30 września 2019 r., datę powstania owej niezdolności określił na dzień 5 lutego 2019 r. Od orzeczenia lekarza orzecznika został zgłoszony zarzut wadliwości i sprawa została przekazana do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS. Komisja Lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 11 kwietnia 2019 r., stwierdziła, iż W. W. nie jest osobą niezdolną do pracy. Powyższe stanowiło podstawę wydania przez ZUS w dniu 16 kwietnia 2019 r. decyzji odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty.

Na okoliczność ustalenia, czy W. W. jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z kwalifikacjami, a po modyfikacji przez wnioskodawczynię żądania odwołania - czy jest całkowicie niezdolna do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a w razie pozytywnego ustalenia, kiedy powstała owa niezdolność, czy jest ona okresowa czy stała, Sąd w niniejszym postępowaniu dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach adekwatnych do zgłaszanych przez wnioskodawczynię schorzeń – z zakresu ortopedii, neurologii, psychiatrii oraz medycyny pracy.

U wnioskodawczyni rozpoznaje się zaburzenia lękowe na poziomie nerwicowym o zmiennym przebiegu, okresowo nasilone. Stan psychiczny ww. nie uzasadnia orzekania o czasowej, czy tym bardziej - całkowitej długotrwałej niezdolności do wykonywania pracy.

W. W. cierpi na chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa piersiowego i lędźwiowego z objawami korzeniowymi nawrotowymi, chorobę zwyrodnieniową kolan obustronną zaawansowaną. W badaniu ortopedycznym stwierdza się chód z utykaniem na lewą kończynę dolną, ograniczenie ruchomości obu kolan w zakresie zgięcia do 100 stopni, brak 5-10 stopni wyprostu i przeprostu, bolesność palpacyjną szpary stawowe obustronnie. W zakresie kręgosłupa piersiowo - lędźwiowego ograniczenie ruchów, dystans palce – podłoga 50 cm. W badaniu MRI kolana lewego w 2015 r. – częściowe uszkodzenie ACL, chondromalacja wielomiejscowa. Badanie MRI z 20 lipca 2018 r. wykazało rozległe zmiany zwyrodnieniowe kolana prawego wieloprzedziałowe. Badanie KT z marca 2017 r. – dyskopatię L3-S1 wielopoziomową, bez cech stenozy. Wnioskodawczyni prezentuje obecnie dolegliwości istotnie uniemożliwiające jej wykonywanie pracy zgodnie z kwalifikacjami na otwartym rynku pracy z powodu schorzeń ortopedycznych. Zmiany w kręgosłupie piersiowym i lędźwiowym mają charakter nawrotowy z okresami zaostrzeń i remisji. Dolegliwości w zakresie obu kolan od badania w 2017 r. uległy istotnej progresji i zaawansowaniu, wymagają leczenia operacyjnego. Zmiany chorobowe, ich zakres i konstelacja powodują istotne ograniczenie możliwości przeciążania osiowego, dźwigania, długotrwałej pozycji stojącej, chodzenia po nierównej nawierzchni. Z powodów ortopedycznych ww. jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, do końca 2021 r.

W. W. pozostaje również w leczeniu neurologicznym z powodu zespołu bólowego kręgosłupa w odcinku lędźwiowo – krzyżowym na podłożu wielopoziomowych zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych. Dolegliwości te mają charakter wieloletni. Aktualnie zespół bólowy kręgosłupa istnieje w fazie objawów ostrych o symptomatologii korzeniowej i tym samym rokowania długoterminowe pozostają niepewne. Wnioskodawczyni wymaga intensyfikacji farmakoterapii oraz zabiegów usprawniających i rehabilitacji ruchowej, nie można też wykluczyć potrzeby leczenia neurochirurgicznego. Charakter schorzeń oraz stopień naruszenia sprawności organizmu dają podstawy do ustalenia częściowej niezdolności ww. do pracy na okres dwóch lat, licząc od daty złożenia wniosku.

Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego neurologa i ortopedy, wskazując na nieścisłości w ich treści i wnosił o powołanie biegłego z zakresu medycyny pracy celem wskazania, czy prezentowane przez wnioskodawczynię ograniczenia narządu ruchu uniemożliwiają jej pracę w zawodzie zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami.

W opiniach uzupełniających biegli ustosunkowali się do zgłaszanych wątpliwości. Końcowo podtrzymali wnioski opinii zasadniczych o częściowej niezdolności wnioskodawczyni do pracy.

Biegły z zakresu medycyny pracy, analizując dowody leczenia W. W. oraz ustosunkowując się do orzeczeń lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej, a także sporządzonych w sprawie opinii biegłych, ocenił, że ww. jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomej posiadanych kwalifikacji od daty złożenia wniosku rentę, tj. 27 grudnia 2018 r., okresowo - do 31 grudnia 2021 r. Mając na uwadze stopień upośledzenia sprawności funkcjonalnej organizmu, w tym opisywane przez biegłych ortopedę i neurologa odchylenia – ostre objawy korzeniowe z kończyn dolnych, a także dysfunkcję w zakresie stawów kolanowych, stwierdził, że wnioskodawczyni wymaga intensyfikacji leczenia i rehabilitacji w ramach orzekanej czasowo niezdolności do pracy.

(dowód: opinia biegłego z zakresu psychiatrii - k. 14-24, opinia biegłego z zakresu ortopedii - k. 30-32, opinia biegłego z zakresu neurologii - k. 40-41, opinia uzupełniająca neurologiczna - k. 63, opinia uzupełniająca ortopedyczna - k. 65, opinia biegłego z zakresu medycyny pracy - k. 69-73, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody, w tym dowody z dokumentów, których treść i forma nie budziły wątpliwości.

Sąd podzielił wnioski opinii sądowo – lekarskich sporządzonych przez biegłych o specjalnościach adekwatnych do zgłaszanych przez wnioskodawczynię schorzeń, tj. z zakresu ortopedii, neurologii, psychiatrii, którzy przedstawili rzeczową analizę zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, a wynikające z niej wnioski właściwie skonfrontowali z wynikami oględzin lekarskich wnioskodawczyni. W oparciu o dokonane w ten sposób ustalenia jednoznacznie, w objętym opiniami zakresie, określone zostały wszystkie schorzenia i objawy upośledzające sprawność jej organizmu. Sąd podzielił też wnioski opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, uznając, że opinia ta jest jasna, spójna, rzeczowa, fachowa, a treść jej oraz sposób formułowania wniosków nie budzi wątpliwości. Opinia jest opinią zaoczną, albowiem z uwagi na sytuację epidemiczną panującą w kraju i zagrożenie wirusem COVID-19, Sąd zlecił jej przygotowanie wyłącznie na podstawie dokumentacji medycznej. Sporządzona ona jednak została na podstawie całości dokumentacji przebiegu leczenia wnioskodawczyni i z odniesieniem się do zawartych w tej dokumentacji orzeczeń innych lekarzy, tzw. gremiów orzecznich. Opinie sporządzone w niniejszym postępowaniu zawierają nie budzące wątpliwości wnioski, które w sposób niezaprzeczalny pozwalają odnieść się do merytorycznej zasadności zaskarżonej decyzji. Tak przeprowadzone dowody dały Sądowi kompletne i wiarygodne źródło poczynienia niezbędnych w sprawie ustaleń faktycznych.

Sąd nie podzielił zarzutów zgłoszonych przez ZUS do opinii biegłego z zakresu ortopedii i neurologii, uznając, iż stanowią wyłącznie polemikę z wiarygodnymi, popartymi wiedzą i dokumentacją wynikami badania i oceny stanu zdrowia W. W.. Nie zawierały one w sobie żadnych merytorycznych treści.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w niniejszej sprawie zostały spełnione warunki do wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym. Stosownie do treści art. 148¹ § 1 KPC, Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Zważywszy, iż postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie wymagało przeprowadzenia dowodów na rozprawie, żadna też ze stron nie złożyła wniosku o przeprowadzenie rozprawy (art. 148¹ § 3 KPC), a także z uwagi na całokształt przytoczonych twierdzeń i dokonanych ustaleń, zaistniały podstawy do uznania, że przeprowadzenie rozprawy w sprawie nie jest konieczne.

Odwołanie wnioskodawczyni podlegało częściowemu uwzględnieniu.

W przedmiotowej sprawie W. W., wnioskiem złożonym w dniu 27 grudnia 2018 r., ubiegała się o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Stosownie do treści art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291 – t.j.), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy;
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- niezdolność do pracy powstała we wskazanych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w czasie 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W niniejszym postępowaniu kwestią sporną było ustalenie, czy rozpoznawane u W. W. schorzenia kwalifikują ją jako osobę niezdolną do wykonywania pracy. Wnioskodawczyni domagała się ustalenia, że jest osobą całkowicie niezdolną do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Pozostałe natomiast przesłanki nabycia prawa do świadczenia nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Zgodnie z brzmieniem art. 12 wymienionej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się z jednej strony stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, z drugiej zaś, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 powołanej ustawy).

Z zebranego w sprawie, wiarygodnego materiału dowodowego, wynika, że wnioskodawczyni spełnia warunki określone w treści przepisu art. 12 ust. 3 i art. 13 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przede wszystkim, opierając się w tym względzie na wiarygodnych opiniach biegłych z zakresu ortopedii, neurologii oraz medycyny pracy, Sąd ustalił, że W. W. z powodu prezentowanych schorzeń oraz stopnia naruszenia sprawności organizmu i zgłaszanych dolegliwości jest osobą częściowo niezdolną do wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami. Wnioskodawczyni wymaga intensyfikacji leczenia i rehabilitacji. Stwierdzony stopień niezdolności do pracy ustalony został okresowo od daty złożenia wniosku o świadczenie. Zgodnie z wnioskami biegłych niezdolność ta jest czasowa, zgodnie z opinią biegłego ortopedy trwać będzie do 31 grudnia 2021 r.

Mając na względzie powyższe, wobec zasadności odwołania, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC - zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z 16 kwietnia 2019 r. i przyznał W. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy

poczynając od 27 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2021 r. Ponieważ przesądzenie kwestii w sprawie istotnych, a dotyczących niezdolności wnioskodawczyni do pracy, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem, opierając się na treści art. 118 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej, ustalono brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W pozostałym natomiast zakresie, tj. w zakresie żądania wnioskodawczyni ustalenia, iż jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy, odwołanie po myśli art. 477¹⁴ § 1 KPC zostało oddalone. Dowody przeprowadzone w sprawie – opinie biegłych sądowych, nie pozwalają na poczynienie takich ustaleń. Wnioski biegłych są jednoznaczne i wskazują, że W. W. jest osobą okresowo częściowo niezdolną do pracy zgodnej z kwalifikacjami, natomiast nie jest osobą, która całkowicie utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.